

צרכנות חכמה

הכוח והאחריות שלי כצרכן

חלק א

מטרה: נכיר את המושג צרכנות חכמה

15 דקות

שם מתודה:

מכרה פומבית

גוף המתודה:

2 קבוצות, כל קבוצה מקבלת סכום מסוים והמטרה של כל קבוצה היא לקנות את המוצרים הדרושים לה על מנת לקיים משפחה. בסבבים הראשונים רק לאחת הקבוצות יש אפשרות קניה ואילו לקבוצה השניה אין. בסבבים הראשונים נמכור דברים כמו ממתקים, בגדי מותגים יקרים, בית גדול, רכב חדש וכדומה ובסבבים המשותפים נמכור בגדים זולים יותר, אוכל בריא, רכב יד שנייה במצב טוב, טלפונים פחות חדשים וכדומה.

דיון:

- האם כל קבוצה קנתה את כל הדברים החיוניים לקיום משפחה?
- האם קניתם דברים שלא בהכרח חיוניים?
- האם יש דברים שלא היה לכם מספיק כסף לקנות והם חשוב לקיום חיים של משפחה?

שם מתודה:

מהי צרכנות נבונה

גוף המתודה:

מנסים יחד להגדיר מהי צרכנות נבונה. ניתן להקריא את ההגדרה הבאה או לעזור לחניכים לפי ההגדרה: **צרכנות נבונה היא קנייה מודעת לפי עקרונות בסיסיים. צרכנות נבונה היא קנייה נכונה, תוך מעקב אחרי מאפייני השוק, אחרי מבצעים שונים, איך לקנות ללא השפעה של פרסומות ופיתויים, ואיך לקבל החלטות קנייה לפי הצרכים האמיתיים ולא לפי השפעות של גורמים זרים או לפי האינטרסים של בעלי העסקים.**

חלק ב

מטרה: נשאל מי האחריות לצרכנות חכמה- הצרכן או היצרן

35 דקות

שם מתודה:

צרכן יצרן

גוף המתודה:

כל הקבוצה עומדת על קו שמצד אחד כתוב יצרן ומהשני צרכן. המדריך מקריא משפטים כל חניך צריך להחליט על מי האחריות בסיטואציה ולזוז על הקו בהתאם לדעותיו.

א. דני היה צריך לקנות טלפון חדש, החליט דני לקנות טלפון של מותג ידוע במחיר יקר מאוד לאחר בדיקה גילה שקיים טלפון דומה במחיר זול הרבה יותר אצל חברה פחות מוכרת בשוק. דני היה מאוכזב מההוצאה המיותרת אך נשאר עם הטלפון הממותג. על מי האחריות על הקנייה היקרה מהצפוי?

(אחרי שהחניכים מסיימים לנוע על הציר מבקשים מאחד החניכים להקריא את הכתבה "רדיפה עיוורת אחרי המותגים" נספח)

ב. שני נכנסה לקיוסק במטרה לרכוש בקבוק מים. על הבקבוק היה רשום מחיר של 4.5 ש"ח, אך כשניגשה לקופה נאמר לה שמחיר הבקבוק הוא 6.5 ש"ח. שני הראתה למוכר את מדבקת המחיר על הבקבוק, והוא אמר לה שזהו המחיר לפני קירור, ומכיוון שהיא הוציאה את הבקבוק מהמקרר היא צריך לשלם 6.5 ש"ח ולא את המחיר המופיע על הבקבוק. על מי האחריות על הקנייה היקרה מהצפוי?

מסבירים לחניכים כי על פי חוק הגנת הצרכן המחיר שכתוב על המוצר הוא הקובע. אם המוכר החליט לעלות את מחיר המוצר כי היה בקירור עליו לכתוב את שני המחירים.

ג. יוסי הולך לעשות קניות באותו הסופר כל פעם, שבוע אחד יוסי הלך לסניף אחר של אותה רשת שיווק לעשות קניות. שהגיע לסופר גילה יוסי כי בסניף הנכחי המחירים הרבה יותר זולים מהסניף שהוא הולך אליו באופן קבוע. על מי האחריות על הקנייה היקרה לעומת סניף אחר? (מקריאים את הכתבה "הכול תלוי בסניף: אותה רשת שיווק – לא אותו מחיר" מומלץ לאתגר את החניכים ולשאול האם זאת לא אחריות הצרכן לעשות השוואה גם בין סניפי הרשתות?)

נספח:

רדיפה עיוורת אחרי המותגים

הכל תלוי בסניף: אותה רשת שיווק – לא אותו המחיר

שם מתודה:

דיבייט

גוף המתודה:

אחרי סיימנו לקרוא את הכתבות מתחלקים לשתי קבוצות. קבוצה אחת צריכה לכתוב טיעונים למה האחריות לצרכנות חכמה היא באחריות היצרן והשנייה למה האחריות היא בידי הצרכן. כל קבוצה תציג את הנימוקים שלה ותנסה לשכנע את הקבוצה היריבה.

דגש:

לצרכן יש המון כוח לשינוי, בעבר היו מקרים בהם לצרכנים נמאס והם עשו שינוי. יש הרבה חוקים ותקנות שאנו לא מודעים אליהם וכך היצרנים יכולים "לעבוד" עלינו.

שם מתודה:

איך אני יכול להשפיע

גוף המתודה:

בדרך כלל שמדברים על נושאים כאלו ישר קופץ המשפט "מה זה משנה? איך אני יכול להשפיע". מבקשים מכל חניך לחשוב על דרך אחת שהוא יכול טיפה להשפיע בה ולהגיד איך זה יכול להשפיע על כלל החברה. דוגמאות אפשריות: אם זיהיתי שיש הבדל בין סניפים של אותה רשת שיווק אני אדווח על כך לאנשים שבסביבה שלי והם יעבירו הלאה והלאה וכך כל אחד יוכל להנות מצרכנות קצת יותר נכונה. מודעות גם היא מרכיב חשוב בצרכנות נכונה לכל החוקים והכללים.

שם מתודה:

סיפורי הצלחה

גוף המתודה:

מקריאים קטעים מתוך הכתבה [הקוטג' לא לבד: חרם צרכנים בעולם – מתי זה מצליח?](#) אפשר להקריא את כולה או רק חלקים ממנה.

אחרי כל קטע שואלים:

- מה היה המניע לשינוי? מה גרם לאותו צרכן לרצות בשינוי?
- למה לדעתכם הוא הצליח?

מסכמים עם החניכים את הפעולה, שואלים: האם יש דברים שאתם רוצים לשנות בכל הנוגע לצרכנות? האם אתם עכשיו אתם מאמינים בכוח שלכם כצרכנים?

מסבירים שבעזרת שיתוף פעולה וכוח רצון לשינוי לכל אחד יש יכולת להשפיע על מי שסביבו וכך הלאה.
